

съ помощь-тѣ на грѣкѣ-тѣ философіѣ камъ-то познанія-та на ограниченныя чловѣчески разумъ. *)

Такъвызи-то заблужденія призывалы черковны-ты отци и учители отъ II-ыя и III-ія вѣкѣ, за да изложатъ истинно-то ученіе на черковѣ-тѣ по-пълно и по-нарядъ отъ какъ-то е било изложено до то-

По Манесово-то ученіе, отъ вѣка още имало двѣ царства: царство-то Божіе — царство-то на свѣтлинѣ-тѣ и добринѣ-тѣ, и царство-то на Сатанѣ — царство-то на мрака и на всяко зло. За да опази прѣдѣлы-ты на царство-то си, да ги не напада Сатана, Богъ имъ поставилъ пазачѣ първыя си Сонѣ (майка-та на живота), кой-то, за да стражи тѣмны-ты силы, произвелъ отъ себе си първыя най-свършенъ чловѣкъ. Нѣ тоя първъ чловѣкъ, заедно съ пять-тѣ чисти стихи (огънь-тѣ, свѣтлина-та и пр.) си сбилъ съ Сатанѣ, надвилъ му и го заробилъ. Сега Богъ му пратилъ на помощъ още единъ сонъ — „животворящаго Духа“, нѣ много късно; зашто-то една часть отъ свѣтло-то сѣщество на първыя чловѣкъ (душа-та на свѣта или *Jesus patribilis*) си была погълнѣла вече отъ тѣмны-ты силы. Освободенъ първобытенъ чловѣкъ, сир. Христосъ (*Jesus imptibilis*), си намѣстилъ въ слѣнце-то. А отъ свѣтлы-ты неговы частици, кои-то погълнѣли демони-ти и вещество-то, Богъ чрѣвъ „животворящаго Духа“ направилъ видимыя свѣтъ. Въ сякой чловѣкъ освѣтъ свѣтлѣ-тѣ му душѣ, имало и злѣ, и той былъ длѣженъ да си старае всякоиче, за да направи свѣтлѣ-тѣ, да бѣде владѣтель надъ злѣ-тѣ. Демони-ти, като си старажѣ чрѣвъ лѣвовны-ты религіи, — Иудейскѣ-тѣ и Члвчскѣ-тѣ, да потопятъ въ мрака чловѣчески-ты души, първобытныя чловѣкъ, кой-то е въ слѣнце-то, и животворящъ духъ, кой-то е въ Етера, пакъ си старажѣ, да ги излѣкѣтъ отъ заблужденіе-то. Христосъ дору слѣзѣтъ отъ слѣнце-то въ призрочно-то си тѣло на земѣ-тѣ, за да покаже на свѣтлы-ты души пакѣ на това освобожденіе. Апостоли-ти не могли да разберѣтъ добръ Христово-то ученіе, та го повредили, а Манесъ, обѣщанный Параклитъ (нѣ — Св. Духъ), дошѣлъ да го поправи.

Манесъ, като Параклитъ, си показѣлъ и глава на Черковѣ-тѣ. Отъ него зависѣли 12 други учители, наречени Апостоли. 72 епископи и други още пресвитери, диаconi и евангелисти. Общество-то на поствѣдователи-ты му си раздѣляло на оглашенны и свършенны, кои-то были длѣжны строго да си въздрѣжатъ отъ месо, яйца, мляко, вино и пр. и да си не женятъ. Главенъ празникъ имали день-тѣ, въ кой-то укрѣлъ Манесъ. Тая секта, която скоро си разнесла по Римскѣ-тѣ имперіѣ и силно била прѣслѣдувана въ царуваніе-то на Диоклитіана, траѣла чѣкъ до средни-ты вѣкове, и въ Българіѣ била извѣстна подъ имя-то Богомилициана.

*) Монархиане си наричали онѣ лѣжеучители, прѣдъ кои-то ученіе-то за Св. Троицѣ не си виждало съвмѣстно съ единство-то *μοναρχία* на Божеско-то сѣщество; затова тѣ или съвсѣмъ отричали божество-то на І. Христа, приписваещѣ му само еднѣ просто прѣподаденѣ отъ Бога силѣ, или си прѣдставляли въ него вѣлотеиъ самого Бога Отца. Тѣзи послѣдни-ти особито си наричали патрипассиани. Отъ тѣхъ были още и: 1) Аполонети-ти, 2) Праксей, кой-то живѣлъ въ врѣмя-то Марка Аврелія, 3) Теодотъ, 4) Ноецій отъ Измиръ (200 г.), 5) Берилъ, Бострянскій Епископъ въ Арабіѣ (240 г.), 6) Савелій (250—260 г.), Птолемаидскій пресвитеръ и най-заблѣжителенъ отъ сичкы-ты еретици. По-негово-то ученіе, Богъ Отецъ, Сынъ и Духъ Св. были само различни видове или образи на едно-то и все сѣще-то Божество, сѣщо като това, както и въ слѣнце-то може да си различава и сѣще-то слѣнце (Отецъ) и свѣтлина-та му, и топлина-та му, кои-то излизатъ изъ него (Сынъ и Духъ Св.). За да си подтвърди ученіе-то, той си пользовалъ отъ изговаряніе-то, кое-то употреблява Черкова-та „Единъ Богъ въ три лица“. 7) Павелъ Самосатскій, Антиохійскій епископъ (260 г.) си прѣдставлялъ пакъ І. Христа като чловѣкъ, кой-то е изпълненъ съ Св. Духа и съ особитѣ божественѣ мѣдростъ.